

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej .. K 50—
za en mesec .. 4.50
za Nemčijo celoletno .. 55—
za ostalo inozemstvo .. 60—
V Ljubljani na dom
za celo leto naprej .. K 48—
za en mesec .. K 4—
v upravljanju mesečno .. 3.50
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto .. K 10—
za Nemčijo celoletno .. 12—
za ostalo inozemstvo .. 15—

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostolpna petstvarsta (50 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat .. po 50 v
za dva- in večkrat .. 45
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
== Poslano: ==
Enostolpna petstvarsta K 1—
Izhaja vsak dan izvenredno dolgo in praznično, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vsaki reš

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 25.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Deželna ustava, deželno gospodarsivo in dr. Šusteršič.

Fran pl. Šuklje.

II.

Deželno odborništvo dr. Gregoriča.

»Ipse fecit!« sam si je g. dr. Šusteršič pridobil mesto deželnega glavarja. Stranka si je zazelela drugega; pravijo celo, da je bil dr. Šusteršič naravnost odposlan od svojih tovarišev na Dunaj z naročilom, da tam prodere s strankinim izvoljenjem. O uspehu nihče ni dvomil, saj je bil poslanec, katerega je deželnozborna večina hotela imeti na glavarjevem sedcu, baš v vladnih krogih radi svoje prijetnosti »persona gratissima«. Tem večje je bilo tedaj presenečenje med poslanci S. L. S., ko jim je njih voditelj, vrnivši se z Dunaja, kratkomalo naznanil, da ne postane deželni glavar vojvodine Kranjske nihče drugi kakor — on sam!

Tako se je tudi zgodilo. Dejstvo, da je oficijelni voditelj politične stranke, vrhu tega še tako prononsirana osebnost kakor g. dr. Šusteršič, bil imenovan deželnim glavarjem, pozvan torej na mesto, za katero se vendar zahteva vsaj nekoliko nepristranosti, zmernosti in pravičnosti, — osupnilo je pač tudi politične kroge izven Kranjske. Evo vam dokaza! Par mesecev kasneje, mudivši se za par dni na Dunaju, obiskal sem nekega znamenitega državnika, bivšega ministrskega predsednika na njegovem domu. Komaj sva se bila pozdravila, vprašal me je najprej za pravi razlog moje resignacije kot deželni glavar. Odkrito mu odgovorim na stavljeno vprašanje; on pa takoj: »Und jetzt sagen Sie mir gefälligst, was hat Dr. Šusteršič der Regierung alles versprechen müssen, um selbst Landes-hauptmann zu werden?« Smehljaje sem zvedavi ekscelenci odgovoril, naj naravnost vpraša mojega naslednika, ker si jaz ne maram glave beliti s takim raziskovanjem!

Toda navzlic vsemu neljubemu razočaranju, provzročenemu po nepričakovanem imenovanju svojem, imel je gosp. dr. Šusteršič skozi več let najugodnejše razmere pri svojem vladanju. Pač je najbistroumnejši izmed njegovih ožjih tovarišev, mož širokega obzora in dalekosežnega pogleda, genijalni naš Krek takoj slutil notranjo razpoko v stranki ter se vidno oddaljeval od bivšega političnega prijatelja in sotrudnika. Ali stranka sama in z njo vred tudi deželnozborna večina se je brez-pogojno klanjala glavarjevemu nazoru in naročilom, in — opozicija? Tudi ta ni delala nobenih težav. Kar je bilo slovensko-napredne stranke, bila je utrujena po brez-uspešnem boju, zbita in izmučena po izjalovljeni obstrukciji, vrh tega še ponižana po brezobzirni brutalnosti, s katero je novi deželni glavar kot predsednik deželnemu zboru potlačil in zadušil sleherni poskus kritične ocene svojega samodržstva. Prestajala je še nemška stranka v deželni zbornici, večni ta anahronizem v naši deželni ustavi. Od te gospode mu pa ni pretila niti najmanjša nevarnost. Pač so gg. veleposestniki semtertja nagubani čelo, ko so izvedeli o tem in onem preveč drzovitem skoku glavarjevem preko ojnih deželnih postav in predpisov, pač so se čule tupatam ogorčene besede in porogljive opazke iz ust naših veleposestnikov, toda vedno je v njih nadvladala prijetna zavest, da se Nemcem na Kranjskem že dolgo ni godilo tako dobro kot v blaženi dobi, ko je vodstvo avtonomne deželne uprave poverjeno bilo v svojem srcu nemško čutecemu dr. Šusteršiču.

Tak je bil položaj novega deželnega glavarja, tako osigurana bila je njegova pozicija, da je naposled, v svojo lastno moč zaljubljen, celo proti lastni stranki, zastopnici pretežne večine slovenskega naroda, začel navijati nove strune. Nebrzdane svo-oblástnosti pa morda ni nikjer pokazal tako evidentno kakor tedaj, ko se je pri-likom svetovne vojne slo za to, da se v vojske pozvanega deželnega od-ornika dr. Zajca v deželni odbor

pokliče njegov namestnik de-želni poslanec dr. V. Gregorič.

Deželni odbornik dr. Zajec je bil namreč svoje dni izvoljen deželnim odbor-nikom pred vsem radi tega, ker je dežel-noborska večina mislila, da z ozirom na prevažne zdravstvene in zdravstvenopoli-tične posle, katerih ima deželni odbor v izobilju, na vsak način sodi v to korpore-cijo baš strokovnjak - zdravnik. Njegovim namestnikom bil je obenem izbran deželni poslanec dr. V. Gregorič. Ko je tedaj dr. Zajec moral v vojsko, bilo je na-ravno takoj poklicati namestnika njegove-ga dr. Gregoriča. Zamena je bila očividno le na korist deželnemu odboru. Gosp. dr. Gregorič je vsekako moč, katero po-trebuje deželni odbor. Že v zdravniškem pogledu uživa med strokovnjaki-zdravniki istotako kakor med občinstvom neprimer-no več ugleda nego g. dr. Zajec. Kar se tiče politične delavnosti, je mož neopore-čen v vsakem oziru. Poleg tega pa razpo-laga z mnogoletnimi praktičnimi skušnjami ter je večak tudi v gospodarskih in uprav-nih stvareh. Vsak deželni glavar bi bil lahko vesel take pridobitve, zlasti pa bi se moral radovati glavar vojvodine Kranj-ske, katera v sedanjem deželnem odboru itak ne poseduje preobilice spretnih in zmognih deželnih odbornikov.

Jasno kakor beli dan je, da je imel dr. Gregorič neovržno pravico kot Zaj-čev namestnik vstopiti v deželni odbor. »Prisednikom deželnega odbora je dolž-nost, da v Ljubljani stanujejo« velevala § 15. deželnega reda. In vzporedno z njim dolo-ča § 6. poslovnika deželnega odbora: »De-želni odborniki se morajo nastaniti v Ljubl-jani.« Pritegniti je dalje tem določilom § 13. deželnega reda, kateri se glasi: »Če kak odborov prisednik tačas, ko deželni zbor ne zboruje, umrje, odstopi ali dalje časa ne more opravljati odbo-rovega dela, nastopi namestnik, ka-teri je zanj izvoljen.« In zopet čitamo v po-slovniku kongruentno besedilo: »Če de-želni odbornik umre, odstopi ali je za dalj-šo dobo zadržan izvrševati odborniške po-sle... vstopi v odbor nadomestnik, ki je bil izvoljen, da nadomestuje dotičnega od-bornika« (§ 3., od. 2). Niti sence ni kakega dvoma, da je ta slučaj bil dan, ko je dr. Zajec moral v vojske ter je služil najprej v Št. Petru na Krasu, potem celo izven dežele v Sterntalu pri Ptuj na Štajerskem. Kot vojaški zdravnik niti svojega bivališča ni več imel v Ljubljani, še manj pa je mogel v tej oddaljenosti, kakor ve-levala deželna ustava, »opravljati odborove-ga dela«. Na vsak način bi bil moral tedaj deželni glavar na mesto »za daljšo dobo« zadržanega deželnega odbornika vpokli-cati onega, katerega je deželni zbor izbral njegovim namestnikom.

Tako je g. dr. Šusteršič pač ravnal v slučaju deželnega odbornika grofa Barbota, ko je namesto v vojske po-klicanega gospoda poklical njegovega na-domestnika barona Apfaltrerna, ni pa tega storil napram dr. Gregoriču, dasiravno se oba slučaja popolnoma kri-jeta. Naj je dr. Gregorič, sklicevaje se na svojo zakonito pravico, še tako trkal in razbijal po vratih deželnega dvorca, zanj so ostala zaprta, ker mu kranjski samo-silnik, prelomivši deželno ustavo, vstopa ni dovolil!

Kako zagovarja deželni glavar svoje protipostavno postopanje? Na način, ka-teri vobče ni časten, najmanj pa za izuče-nega jurista!

Že navedeni § 3. Poslovnika kranjske-ga deželnega odbora ima namreč v al. 2. še določilo: »Nadomestnika po-zove deželni glavar,« nemški: »Die Einberufung des Ersatzmannes hat durch den Landeshauptmann zu geschehen.« Na prvi pogled je jasno, da se tu izraža zgolj neka formalnost, da v tem slučaju deželni glavar drugega ni nego neke vrste pismo-noša, ter da s tem nikakor ni ustaljena kaka pravica, s katero bi smel on si pri-svajati kak vpliv na sestavo deželnega odbora, odnosno na pravokretnost izvolit-ve nadomestnikov. V tem pogledu odloča izključno deželni zbor; nadomestnik je, ko ga on izvoli. Analogon k po-vsem formalni določbi našega poslovni-

nahajamo v državnem temeljnem zakonu o državnozbornih volitvah. Tam stoji tudi določilo, da novoizvoljenim državnim po-slancem deželni šef izroča volilni certifikat, kateri ga pooblašča k vstopu v poslansko zbornico. Nikoli pa niti najzagrizenejšemu rabulistu ni prišlo na misel, iz te formalne določbe izvajati po-sledico, češ, poslanec je zgolj oni, kate-remu predstojnik deželne politične uprave podeli volilni certifikat. Se veliko manj pa velja taka ingerenca za deželnega glavar-jal! Kajti pri izvolitvi državnega poslanca je vsikdar mogoče, da se deželni šef z ozi-rom na očitno nepostavnost kake izvolitve utemeljeno brani dotičnemu izvoljencu iz-ročiti certifikat, dočim se pri volitvi nado-mestnika po deželnem zboru o kaki vo-lilni protizakonitosti niti govoriti ne da.

Tedaj g. deželni glavar v dr. Grego-ričevem slučaju ni imel niti najmanjšega pravnega razloga, s katerim bi mogel za-govarjati kršenje pravice lastnega svojega tovariša in strankarskega pobratima.

Kako neoporečna je trditev, da je dr. Šusteršič v tej zadevi rušil deželno ustavo in kratil zasebno pravico — evo dokaza! Bilo je mesca marca 1917, ko sem obiskal tedanjega ministra notranjih zadev, baro-na Handla. Govor nanese tudi na kranj-ske razmere, na obče znane Šusteršičeve nasilnosti in nepostavnosti ter končno na Gregoričovo zadevo. In ekscelencia Handl je svetoval med drugimi tudi to sredstvo, naj dr. Gregorič, naslanjajoč se na jasno svoje pravo ter ne meneč se na okol-nost, da ni pozvan od deželnega glavarja, mirno in hladnokrvno se ude-leži in prisostvuje prvi seji deželnega odbora! Odkrito po-vem: Jaz za svojo osebo, ako bi bil v po-ložaju velenjenega dr. Gregoriča, bi se prostodušno ravnal po nasvetu aktivnega notranjega ministra!

Končam to stvar z neko opazko. Na dlani je, da je deželni glavar v tem slučaju prelomil ustavo in oškodoval deželnega poslanca. Ali je pa s tem že izčrpana cela ta zadeva? Po mojem uverjenju segajo njene pravne posledice morda še dlje. Morda je upravičena trditev ali domneva, da sklepi, storjeni po deželnem odboru, ki je bil sestavljen nepravilno, tudi sami na sebi niso več pravo krep-ni. To le tangiram; Bog ne daj, da bi take domneve kdaj zadobile pravno veljavnost!

Odkritje dr. Krekove spominske plošče v Št. Janžu.

V nedeljo dne 18. t. m. proslavi slo-venski in slovanski svet spomin prerano umrlega velikega prvobojevnika za svobo-do Jugoslovanov dr. Jan. Ev. Kreka. Svoj prihod so napovedali najodličnejši češki, poljski in srbo-hrvatski gostje. Ta teden se slovesno odkrije v Št. Janžu na Dolenj-skem dr. Krekova spominska plošča, delo našega umetnika Lojzeta Dolinarja. Ploš-ča bo vzidana nad sobo, kjer je veliki pokojnik izročil Bogu svojo dušo. Pred-stavlja nam v reliefu dr. Krekovo glavo. Pod ploščo je napis: »V tej hiši je umrl 8. oktobra 1817 dr. Janez Ev. Krek.«

V Št. Janžu in okolici ter ob vsej do-lenjski progi do Št. Janža se vrše za spre-jem slovenskih gostov, ki pridejo sem, da dokumentirajo skupno voljo za ujedinjenje in svobodo Jugoslovanov, slovesne pri-prave. Kakor nam poročajo, bodo naši kraji ob progi ta dan odeli svoje hiše v slovenske trobojnice. Na dolenskih posta-jah bo goste občinstvo pristrčno pozdrav-ljalo.

Iz Ljubljane se odpeljejo slovanski gostje in udeleženci slovesnosti z jutra-njim dolenskim vlakom, ki odhaja ob 7. uri 50 minut iz Ljubljane. Posebna vla-ka žalibog iz vojaških razlogov ne more-mo dobiti, pač pa bo dala za udeležence železniška uprava dovolj železniških voz na razpolago. Ob 11. uri se vrši v šentjan-ški župni cerkvi slovesna sv. maša. Cer-kveni slavnostni govor govori pisatelj župnik F. S. Finžgar. Po sv. maši sledi ta-koj slovesno odkritje spominske plošče. Po

slovesnosti banket na čast slovanskim udeležencem.

V nedeljo vsi v Št. Janžu! Opozarjamo pa udeležence, da prineso s seboj potreb-na živila, ker se bo zaradi navala in ob-stoječih razmer težko kaj dobilo.

Boljševištvu v agoniji.

Ententa in Čeho-Slovaki grene življe-nje boljševikom. Angleži so prodrli na se-veru z Murmanske obali že v Petros-ovodsk; do Petrograda imajo le še 300 km hoda. Iz Arhangelska korakajo proti Vo-logdi in ogrožajo Moskvo. Ob Volgi in ob Kami stoje Čeho-Slovaki, ki tudi streme proti Moskvi. Povodenj, ki grozi boljševi-kom s potopom, jih sili v obup. Armado bi radi sestavili, toda častnikov nimajo; od-stavljeni častniki, katere so zasmehovali in psovali, beračijo okoli in sovražijo bolj-ševike; prosvitljenci, trgovci, industrijci in kmetje ne marajo boljševikov; zvesti jim niso niti vsi delavci, stranka kadetov si naravnost želi prihoda Angležev. Umora levičarskih socialnih revolucionarjev v Moskvi, kjer je padel grof Mirbach, in v Kijevu, kjer se je zgrudil ustreleni maršal Eichhorn, sta dokazala, kakšna strašna zmešnjava vlada v Rusiji in v Ukrajini. Premestitev nemškega poslanstva iz Mo-skve v Pskov dokazuje vso resnost polo-žaja in slabost boljševikov, ki ne morejo s svojimi rdečimi gardami in s svojo stran-ko niti varovati v Moskvi nemškega po-slanstva, kaj še vladati Rusijo. Člani nem-škega poslanstva v Moskvi že več dni ne morejo zapustiti svojega hotela, ker preže nanje socialni revolucionarji z bombami in z granatami. Ljening in Trockij tudi nista več v Moskvi varna in se pripravljata na odhod v Kronstadt v varstvo mornarjev. Poročilo o izbruhnenih nemirih v Petro-gradu tudi nikogar ne presenečujejo, ker je v Rusiji vse mogoče.

Previdno se morajo presojati poročila o uspehih, ki so jih baje priborile rdeče garde v bojih proti Čeho-Slovakom ob si-birski meji. Kdo jim veruj, ko se priprav-ljata Ljening in Trockij na odhod v Kron-stadt?

V Brestu Litovsku sklenjeni mir je iz-podkopal boljševikom tla. Od takrat so pričele druge stranke boj proti njim in pra-vijo, da je za Rusijo boljše, da žrtvuje pol Sibirije, kakor obrobne pokrajine na za-hodu, ki tvorijo okno Petra Velikega v Evropo.

Ali se bodo boljševiki v teh razmerah držali, je zelo dvomljivo.

Boji z Italijani.

AVSTRILJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 12. avgusta. Uradno se poroča: Na italijanski fronti so včeraj izostala večja pehotna podjetja. Tem živahnjejši pa je bil na mnogih mestih topovski boj in delovanje letalcev. Italijanski letalci so pri svojih poletih čez Feltre in Sedem ob-čin iz male višine napadli vidno označene vojne bolnišnice, pri čemer so bili ubiti bolniki in strežniki.

Albanija: Nobenih posebnih do-godkov.

Načelnik generalnega štaba.

Bitka na Francoskem.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 12. avgusta. Veliki glavni stan: Med Ysero so se izjalovili večkratni sunki sovražnika. Severno od Lyse smo odbili močan angleški napad. Ob bojni črti je sovražnik zgodaj jutraj izvajal silne na-pade severno od Somme in med Sommo in Lihonsom. Odbili smo jih deloma z ognjem, deloma s protisunkom. Pri bojih za Lihons je sovražnik prvi vdrl čez kraj proti vzhodu. Naš protinapad ga je vrgel do sever-nega in vzhodnega roba vasi nazaj. Silni delni napadi med Avro in Lionsom. Jugo-vzhodno od Chauinesa smo napadli sovra-žnika in vzeli Hallu. Na obeh straneh ceste Amiens-Roye smo zavrnili sovražne napa-de. Med Avro in Oiso so trajali močni

sovražni napadi do noči. Izjalovili so se popolnoma. Posebno težke zube je imel Francoz pri Tilloloyju. S svojo artiljerijo, ki je sledila tik za tanki, je skušal tu izsiliti predor. Pehota in artiljerija sta sovražnika sestrelili pred našimi črtami.

Včeraj smo sestrelili 17 sovražnih letal in 4 pritrjene zrakoplove. Poročnik Udet je prabil svojo 49., 50., 51. in 52., poročnik baron Richthofen svojo 38., poročnik Veltjens svojo 26., 27. in 28. zračno zmago.

V juliju smo na vsej fronti sestrelili 518 sovražnih letal, od teh 69 z našimi obrambnimi topovi, in 36 pritrjenih zrakoplovov. Od teh je 239 letal v naši posesti, ostala so padla, kakor smo z gotovostjo ugotovili, onstran sovražnih postojank. Mi smo v boju zgubili 129 letal in 63 pritrjenih zrakoplovov.

Prvi glavni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 12. avgusta, zvečer. Uradno: Na bojišču med Ancro in Avro je bil dan miren. Med Avro in Oiso so omrežili sovražni napadi.

Francosko poročilo.

11. avgusta. Naše čete so podnevi kljub sovražnemu odporu med Avro in Oiso pridobile tal. Južno od Avre smo zasedli Marquieville in Grivillers in dosegli črto Armaucourt - Tilloloy. Severno od Roy-sur-Matze smo prodrli približno 2 km do robov Conny-sur-Matza. Južno od tam smo osvojili in prekoračili vodo Le Berliere med Matzo in Oiso. Naša prednja črta gre na severu od Chevincourt; Michencourt in Cambronne smo zasedli.

11. avgusta zvečer. Sovražnik je zjutraj nastopil s močnim napadom svojih divizij na angleške postojanke pri Lihonsu in severno in južno od tam. S silnim napadom smo odbili vse napade in zadali sovražniku velike izgube. Sovražnik je vdrl v naše postojanke severno od Lihonsa, a smo ga v silnem boju prepadli vzhodno in severno od vasi in popolnoma obnovili naše črte. Francozi so nadaljevali v zvezi z angleškimi četami svoje napade in prodirali jugozahodno in južno od Roye dalje.

Wolffovo poročilo.

Berlin, 12. avgusta. (Kor. ur.) Wolff poroča: Angleži so se tretji dan napada omejevali med Ancro in Avro na delne napade, ki so jih izvajali severno od Somme in vzhodno ter jugovzhodno od Rozierea. Na obeh navedenih točkah smo jih odbili. Njih napadalni vali, ki so izpadli ob 11. uri 30 minut iz Morlancourta, so se morali umakniti. V gozdnih kosih severno od Somme pripravljene angleške rezerve je sestrelila nemška artiljerija. Angleži so popoldne napadali od Rimske ceste do Avra z močnimi silami in s tanki. Napade so ponavljali do poznih večernih ur; odbili smo jih z obrambnim ognjem in s protisunko. Ob 7. uri 30 minut so Angleži tudi severno od Somme iznova napadli. Z največjo ljutostjo so skušali izsiliti odločitev, a zaman so se peljali tanki naprej, da napravijo pehota pot. Večino smo jih sestrelili. Ob 1. uri 30 minut ponoči so poskusili Angleži zopet na obeh straneh ceste Braye - Corbie z napadom tankov, a napad smo odbili. Francozi so tretji dan svoje ofenzive pričeli s frontalnim napadom na nemško fronto med Montdidierjem in Matzo. Ker tudi tam ni šlo za trdne, marveč le začasne obrambne naprave, so se umaknile nemške glavne sile v ugodnejše vojno ozemlje. Francoske napadalne čete, ki so izpadle po močni topovski pripravi in so jih spremljevali tanki, so trčile zgolj na zadnje oddelke, katerih strojnice so zadajale sovražniku, da so se povsod njegovi napadi ustavili. Po najkrajvejši obrambi francoskih navalov, ki so omagali z najtežjimi izgubami že pred črtami naših zadnjih oddelkov, so se nemški zadnji oddelki v dobrem redu z zelo majhnimi izgubami in brez izgube blaga ločili od sovražnika in se umaknili v črto, ki jo označuje vojno poročilo. Severno od Avre so nastopali Francozi in Angleži brezobzirno z najmočnejšimi silami, da pridejo na jugu k nanovo se razvrstjujočim nemškim četam med Avro in Matzo le še za hrbet in da proti severu z razbitjem nemškega odpora med Albertom in Sommo razvijejo fronto nemške armade. Najtežje žrtve ljudi in izgube tankov v množicah, katerih dvanaestorice leže sestreljene in sežgane pred nemškimi črtami, niso približale ententnih čet njih smotru. Boji, ki so se vneli zdaj med Ancro in Matzo, naj se ne presojajo po trenutnem dobičku ali izgubi zemlje, marveč zdaj gre za premikalno bitko največjega obsega, ki, ker Nemci čuvajo ljudi, trga težko nadomestljive vrzeli med najboljšimi bojnimi četami entente, a ohranjuje nemške čete pripravljene za bodoče naloge.

Brestovske pogodbe.

Berlin, 12. avgusta. (K. u.) Pogajanja z ruskimi delegati q v Brestu sklenjenih pogodbah z ozirom na politična, gospodarska, finančna in juristična vprašanja so do gotove mere zaključili. Tukajšnji zastopnik ruske republike sovjetov Joffe je odpotoval z več ruskimi delegati v Moskvo, da poroča o uspehu pogajanj.

Ententa in boljševiki.

London, 12. avgusta. (K. u.) Na posredovanje švedskega zastopnika so v Moskvi izpustili iz zapore angleškega in francoskega konzula.

Na Balkanu.

Enver-paša načelnik turškega generalnega štaba.

Carigrad, 10. (K. u.) Sultan je imenoval vojnega ministra Enver-pašo za načelnika turškega generalnega štaba.

Bolgarsko poročilo.

Sofija, 10. Uradno: Naše straže so razkropile vzhodno od Ohridskega jezera z vrženimi bombami več francoskih oddelkov. Topovski ogenj severno od Bitolja in ob vzhodni črni je bil od časa do časa precej živahen. Angleške napadalne čete so se južno od Dojrana poskušale približati našim jarkom, a smo jih pregnali z ognjem.

Boji z ustaši na Ukrajini.

Kijev, 12. avgusta. (K. u.) Časopisi poročajo, da so nemške čete južno od Kijeva razkropile čete ustaških kmetov.

Turški zastopniki v Ukrajini.

Kijev, 11. avgusta. (K. u.) Dne 10. t. m. so prišli zastopniki Turčije k ukrajinski vladi.

Politične novice.

+ Slovanski gostje pri slavnosti. Izmed slovanskih gostov so dosedaj napovedali svojo udeležbo sledeči: za Poljake: držav. poslanec dr. Aleksander grof Skarbek, državni poslanec dr. Stanislav Glombinski, dr. Czer-

necki, tajnik zveze poljskih društev; za Čeha: državni poslanci: František Stanek, predsednik Češkega sveta, podpredsednik sveta dr. Vlastimil Tusar, dr. Soukup, Antonín Kalina, Jan Slaviček, Ludovik Aust, Jan Sedlak, Bohumir Bradač, urednik Šeda in drugi. Iz Zagreba: dr. S. Budisaljevič, dr. Kokej in drugi. Velika večina slovanskih gostov se pripelje v Ljubljano v petek, dne 16. t. m. z večernim brzovlakom.

+ Važen razgovor pri cesarju. »Az Est« poroča z Dunaja, da se je pri nedeljski avdienci ogrskega ministrskega predsednika dr. Wekerleja razpravljalo o zelo važnih zunanje političnih vprašanjih, ki zadevajo usodo države.

+ Skupno posvetovanje glede prehrane na Dunaju. Dunaj, 12. avgusta. Danes se je vršilo to skupno posvetovanje glede prehrane. V prvi vrsti pride v poštev preskrba armade z živili. Teh posvetovanj se udeležujejo v imenu ogrske državne polovice prehranjevalni minister princ Ludovik Windischgrätz ter za ogrsko poljedelsko ministristvo ogrski državni tajnik baron Štefan Bottlik.

+ Nova orientacija nemškega šovinističnega časopisja. Zloben članek o sukajnju plašča po vetru nemškega avstrijskega šovinističnega časopisja je objavil graški »Arbeiterwille«. Izvaja med drugim: Nemškemu meščanskemu časopisju koristi, da zapuša njih čitatelje spomin, kako hitro menjavajo nemški časopisi nazore; o načelih itak ne more biti govora. Po zadnjem Czerninovem govoru so poznali do miru le eno pot: osrednje velesile morajo premagati entento! Vmes sta zdaj ofenzivi v Italiji in Franciji. Ker se spreminja nemška ofenziva na zahodu v francosko-angleško-ameriško, čutijo to nacionalistični časnikarski junaki v svojih kosteh in pišejo, da je dvomljivo, če se moremo v Avstriji še leta vojskovati. Zmagoviti mir opuščajo in se zopet zavzemajo za mir sporazuma. Beležijo glasove o miru iz inozemstva, ne razburjajo se toliko nad zmagoslavni govori Lloyda Georgeja i. t. d. Kar je bilo še pred 14. dnevi veleizdajalsko, se spreminja polagoma v resnico, ki je umljiva sama kot taka.

+ Mohamedanci in narodno edinstvo. Poročali smo že, da se je dr. Spaho, občinski svetnik v Sarajevu in eden izmed najbolj sposobnih mohamedancev in voditelj mohamedanske samostalne stranke, izjavil za narodno edinstvo. Istotako smo že poročali, da se je voditelj mohamedanske inteligence, sarajevski odvetnik dr. Halilbeg Hrasnica odločno izjavil, da stoji na stališču narodnega edinstva Hrvatov, Srbov in Slovencev. Ako še omenimo, da je voditelj mohamed. demokratske stranke Smailaga Čemalović, ki je bil dolgo časa interniran, prepričan pristaš narodnega edinstva, ravnotako tudi Sakib ef. Korkut, voditelj mlajše mohamedanske duhovščine — potem smemo trditi, da so tri četrtine mohamedanske neodvisne inteligence in ves naraščaj pristaši narodnega edinstva.

+ Avstrijski-ogrski vojaški pooblaščenec v Sofiji, general Tancos, se je odpeljal 12. t. m. iz Sofije, ker prevzame poveljstvo na fronti.

+ Glavni odev nemškega državnega zbora. »Berliner Tageblatt« zahteva, naj se skliče glavni odev nemškega državnega zbora, ker se morajo pojasniti smotri nemške zunanje politike predvsem glede na položaj v Finski, Poljski, Litvi, Ukrajini in posebno še v Veliki Rusiji.

+ Za osvoboditev vseh obsojenih Belgijcev se bodo, kakor se poroča iz Londona v Amsterdam, zavzeli zavezniki v svojih mirovnih pogojih, v katerih bodo zahtevali, naj izpuste iz zaporov vse v Nemčiji v daljši zapor obsojene Belgijce.

+ Nevtralnost Španske. »Agence Havas« javlja: V nedeljo je zboroval ministrski svet, o katerem so izdali noto, ki izvaja: Ministrski predsednik je izjavil, da se zunanja politika Španske ne bo izpremenila, ker je za nas važno, da ostanemo nevtralni, kar gotovo ne ovira obrambe velikih narodnih koristi, ki so poverjene vodstvu in nadzorstvu vlade.

+ Wilson obišče Anglijo. Amsterdam, 12. (K. u.) »Weekly Dispatch« poroča, da bo prišel predsednik Wilson na Angleško, če bodo to dopustile razmere. List pravi, da bi bilo dobro, če bi Wilson prišel, dokler so še ministri dominijev v Londonu. V osebnem razgovoru z angleško in s francosko vlado bi tudi zadovoljivo rešili vprašanje o operacijah v Sibiriji.

+ Malvy, katerega je obsodil francoski senat v izgnanstvo, se je pripeljal 11. t. m. v San Sebastian.

+ Temeljni kamen hebrejskemu vseučilišču v Jeruzalemu so slovesno položili na gori Skopus pri Jeruzalemu. Pri slavnosti je bil navzoč angleški vrhovni poveljnik general Allenby. Navzoči so bili tudi zastopniki francoskih in angleških oddelkov v Palestini in odposlanstva palestinskih in egipčanskih judov. Položili so 12 kamnov v znamenje 12 judovskih rodov. Na novem zavodu ustanove učne sto-

lice skoraj vsem strokam vede, med njimi tudi za arabščino.

+ Obtožba proti Bratianu. Bukarešt 11. (K. u.) Iz Jaša se javlja, da so izvedli hišno preiskavo tudi pri bivšem ministrskem predsedniku Bratianu. Pri Panatescuju, bivšem načelniku rumunske policije, so dobili 46.000 levov. Proti njemu so izdali zaporno povelje. Panatescuju je nakazala ententa, predno je izbruhnila vojna, visokih vsot, posebno Rusi so bili radodarni; on je pa tudi vodil svoj urad izključno v korist entente.

Dnevne novice.

— Seja vodstva »Slovenske Straže« bo v soboto dne 17. t. m. ob 9. uri zjutraj v posvetovalnici Gospodarske zveze. Vsi odborniki naj se te važne seje zanesljivo udeležijo.

— Učiteljske doklade. Iz učiteljskih krogov nam pišejo: Kakor izraelsko ljudstvo odrešenja, tako težko pričakuje kransko učitelstvo tistih obljubljenih draginskih doklad. Mineva mesec za mesecem, toda vedno ena in ista pesem: dotično poročilo ni še zbrano, ni še urejeno. Toda iz gotovih virov vemo danes že več: vsi okrajni šolski nadzorniki so že oddali svoja tozadevna poročila, samo nadzornik za ljubljansko okolico, g. Gaberšek, še ni oddal svojega poročila. On seveda ne razume, kaj se pravi pomanjkanje, sicer bi pač ne bil zadnji tudi v tako važni zadevi, kakor je učiteljski gmetni obstanek.

— Pri Sv. Gregorju je priredilo slov. kat. izobraževalno društvo 11. avgusta gledališko predstavo »Junaške Blejke«. Ta uprizoritev je letos že tretja na našem društvenem odru. Nikakršne vsiljive in kričave reklame ni bilo treba; lepo vreme, lepi Gregorski griči, lepi društveni prostori in pa prijazno vabilo je zbralo toliko občinstva k udeležbi, da je bila društvena dvorana nabit polna, čeravno je ena največjih, kar jih je ljubzen do ljudskega napredka zgradila v zadnjih desetletjih. Med udeleženci smo s posebnim veseljem opazili mnogo odličnih gostov iz okolice: iz Sodražice, Ribnice in Ortneka; izrekamo jim tem potom svojo prisrčno zahvalo. Ta naša zahvala je še toliko pristranejša, ker so udeleženci z vstopnino prispevali k zares blagemu namenu, za katerega se je ves dohodek obrnil. Kdo bi pričakoval — 1000 K, torej cel tisočak je bil pri eni uprizoritvi nabran za novo vse-slovensko sirotišnico v Grobljah! Bog, zaščitnik sirot, naj vsem tisočero povrne! — Kakor še vselej do zdaj, tako so Gregorska dekleta tudi do pot zares lepo rešile svoje vloge. Ni bilo brez truda in velikih žrtev, saj je bilo treba zvečer po julijevem in avgustovem delu k skušnjam; a trud ni bil zastonj, vse so lahko ponosne na uspeh. Kako ganljivo lep je bil na primer zadnji prizor: krepka slovenska dekleta v lepih narodnih nošah se zbirajo okrog ljubljene slovenske trobojnice, da zapodijo svoje sovražnike v divji beg! — Cenjenim udeležencem sporočamo, da se je delo za novo uprizoritev že pričelo. »Junaške Blejke« so bile resne in pomenljive za sedanjo dobo; prihodnjič pa uprizorijo naši fantje in naša dekleta dve šaloigri, da bo v dvorani obilo veselega smeha. Takrat pa zopet na veselo svidenje v »Gregorskem domu«!

— Družba sv. Cirila in Metoda je imela v nedeljo 11. t. m. svojo 29. redno skupščino. Iz poročila posnemamo, da ima družba v oskrbi 15 otroških vrtec, 46 razredov ljudske šole v Trstu in dvorazrednico na Muti. Družbine šole je obiskovalo 3307 otrok. Leta 1917 je imela družba 183.160 K 74 vin. dohodkov, stroškov pa 188.188 K 94 vin. Na skupščini je bil izvoljen naslednji odbor: Andrej Senekovič, dr. Josip Abram, Fran Črnogor, dr. Alojzij Franko, Aleksander Hudovernik, Ivan Kejžar, dr. Janko Klepec, Matija Prosekar, dr. Janko Šlebing, dr. Ivan Tavčar, Franja dr. Tavčarjeva, Fran Voglar, Ivan Vrhovnik. V nadzorstvo so bili izvoljeni: dr. Anton Božič, Mate Kante, Ivan Mahkota, dr. Vladimir Ravnihar in Matija Rode. V razsodništvo so bili izvoljeni: Matija Marinko, Fran Pahernik, dr. Fran Rosina, dr. Fran Tekavčič in dr. Karel Triller.

— Trije brezmesni dnevi. Z 19. avgustom se bodo uvedli zopet trije brezmesni dnevi na teden. Za Ljubljano in tudi za vso našo deželo ta nova vladna odredba ne pride v poštev, ker imamo že sedaj najmanj 5 brezmesnih dni na teden; kajti 20 do 30 dkg mesa, ki ga dobivamo neredno, ni mogoče razdeliti na ves teden.

— Prebiranje jeseni ne bo. C. kr. korespondenčni urad poroča: Poročila listov o zopetnih prebiranjih letnikov 1896 do 1876 jeseni so popolnoma izmišljena.

— Aproximacijske razmere v Trzinu so zadnji čas tako slabe, da je groza. Prebivalstvo je deloma v vojni zvezi, deloma pri občini vpisano. Na obeh straneh je delavstvo. Dočim v vojni zvezi sem in tja delijo nekaj moke, je pa na občinsko aprovizacijo ne pride nič. Že poldrug mesec je, odkar se je na osebo razdelilo le en kg

Dogodki v Rusiji.

Napredovanje entente.

Moskva, 8. avgusta. (K. u.) V Kronstadt je prišlo iz Murmana 200 mornarjev,

moke pri občini. Ali je mogoče živeti ob tej količini? Pri občini so vpisani delavci-kovalci, ki spadajo k težki obrti, najrevnejši ljudje poleg tržanov. Kako more obstati delavec pri težkem delu, ko nima ne kruha, ne zabele, ne močnatne jedi, ali naj revež umrje lakote, zato ker je revež in si ne more kupiti za drag denar živil. Odposlale so se prošnje, brzojavili so po pomoč, oglasilo se je odposlanstvo delavcev pri deželni vladi, vse nič ne izda. Sem in tja se vrže kaka drobtinica in to naj zadostuje! Otroci stradajo. Šolsko kuhinjo, ki je dajala opoldansko hrano delavskim otrokom, je bilo treba zapreti, ker ni živil. Prebivalstvo opravičeno obupava nad neznosnimi razmerami. Prosimo merodajne faktorje, naj se spomnijo našega delavskega trga in nam nujno dopsiljejo moke.

— Iz kamniškega okraja prihajajo neprestano ustne in pismene pritožbe o tamošnjem prehranjevalnem nadzoru. Rojku, ki vedno bolj intenzivno stika po nahrbtnikih in torbah ne ozira se na individualne razmere stranke. Sedaj pripovedujejo, da Rojko vrši svoje »Amtshandlung« s »tlačem« v žepu in žandarjem ob strani. Sodimo pa, da bi šlo tudi brez te asistencije, če bi se Rojko ne brigal samo za potnike na kamniškem vlaku in ne plenil poleg prekupcev tudi revežem in meščanom s težkim trudom in dragim denarjem nabavljenih živil, ampak tudi za one, ki kupujejo in prodajajo n. pr. pšenico mernik po 260 do 300 K, jabolka po 30 vin, komad, za ljudi, ki imajo mleka v izobilju, pa niti posnetec ne prodajajo strankam z dojenčki, dočim sami prodajajo smetano in maslo. Nujno potrebno pa bi tudi bilo, da bi g. Rojko ne prenašal tako hladnokrvno in molče hudih očitanih, kakor so mu jih že večkrat zabrusili javno v obraz, ker vzbujajo taka očitanija sum, da je g. Rojko zelo strog napram občinstvu, vendar pa nekoliko odjenljiv, kadar gre za njegove potrebe.

— Prehranjevalna komisija v Kamniku postopa v zadnjem času nezaslišano strogo. Tako se je v enem slučaju odtegnila podpora posestniku revne hiše in njeve z eno kravo in enim praščem. Žena ima šest mladoletnih otrok in stalno bolezen v hiši. Odtegnitev podpore se utemeljuje s tem, da je bil moč, ki je od začetka vojne pri vojaki, poslan kot delavec v praharno, kjer ima 7 K na dan plače in ker ima posestvo! Kako naj ti ljudje dandanes žive, je menda samo tej komisiji umljivo, nam ne. Ali bi se ne morali ravnati po zmislu zakona in ne po mrtvi črki? Gg. zastopniki ljudstva v komisiji naj bi se energično oglašili proti kratkovidnim štreberskim zastopnikom erarja v tej komisiji ter gradivo izročili našim poslancem.

— Iz kočevskega vilajeta. Nekaj gorostasnega je naravnost, kaj vse si upajo in drznejo gospodje z glavarstva. Da vidite, kako se godi pri nas s prispevki za preživljanje, zlasti za svojce v Ameriki živečih avstrijskih državljanih, vam navedemo le en sam kriček zgled: Zasebnica Marija Grm iz Podgore štev. 20, je stara 73 let, je popolnoma delonezmožna, nima dobesedno ničesar svojega, še leseno bajto ima najeto in je bila popolnoma navezana na podporo svojega sina iz Amerike. Tej ubogi ženi je kočevsko glavarstvo odbilo prošnjo za podporo, češ, da se njen sin ne more smatrati za vzdrževalca družine. In sin ji piše med vojno, da bi še enkrat rad videl svojo mater, pa mu radi vojne ni mogoče, da ji pošilja 50 K za kavo in sladkor ter da ji drugič, ko vidi in se prepriča, da je dobila to, pošlje še več itd., itd. — Kako pride glavarstvo do tako gorostasno, absurdno krivične trditve? Eno samo je mogoče: Njihova volja je proti nam! Da, gg. Foregger, Verderber et Comp.! In vendar bo prišel dan, ko bo odločevala postava, ne pa ošabna uradniška gesta, s katero podite naše ljudstvo od sebe!

— Kadilnikova kočna na Golici bo 15. avgusta t. l. zaprta. Provijant in inventar ni v koči.

— Poljska vojna himna. Slavni poljski virtuoz in skladatelj, ki je pridelen kot pribočnik Wilsonu, je uglasbil novo poljsko vojno himno, ki se prične z besedami: »Wzlec, orle biały« (Dvigni se, beli orle).

— Drugi državni inženirski izpit je napravil v Pribramu z odliko nadporočnik Kralj Ivan z Rake.

— Z Reke. Brezmesni dnevi. Odslej ne sme nihče ne prodajati ne uživati mesa ob torkih in petkih. Noben gostilničar ne sme dati gostu več kakor eno porcijo mesa pri kosilu in večerji. Sicer je mestna oblast že parkrat objavila brezmesne dneve, pa so jih lačni želodci kmalu pozabili. — Pobiranje perila. Kakor drugod je tudi tu pobirala napačna komisija perilo za vojake, vračajoče se iz ruskega ujetništva. Policija je sedaj razglasila, da ni nikomur poverjeno pobiranje perila in da na Mažarskem sploh ne pride do tega, ker so dosegle v Avstriji tozadevne komisije le minimalne rezultate. — Strojne varnostne odredbe so odredili za slučaj sovražnega napada na mesto. — Dovoljen uvoz sadja. Odslej se sme pošiljati na Reko sadje brez vsakega prevoznega dovoljenja. Ne sme

se pa pošiljati marmelada. — Velika tatvina. Zasebniku Hugonu Zanebelliju so ukradli neznanu tatovi za 12.000 K vrednosti v zlatu in biserih. Policiji se je posrečilo izslediti nekega vojaka, ki je bil že dalj časa na sumu vsled njegovega ne posebnega vojaškega življenja. — Na Sušaku so ustanovili centralno skladišče za aprovizacijo, kateri je obljubljeno 20 vagonov živeža, od katerih jih je baje že pet na potu. — C. kr. avstrijski zaklad za vdove in sirote, oddelek za vojno zavarovanje, je ustanovil na Reki deželno poslovalnico za mesto, Istro in Hrvaško Primorje. Urad se nahaja na Korzu št. 35, I. nadst. — Živeža za eno leto je zahtevala mestna občina v posebni seji pod predsedništvom guvernerja. Tako bi bila mestna aprovizacija preskrbljena do 15. avgusta 1919. — Vročina je kljub nestalnemu vremenu še vedno velika. Kopaljšča so polna. Nalezljivih boleznih ni. Španska hripa je ponehala.

— Ker tudi steklenic primanjkuje, obveščamo p. n. občinstvo, da naj prinese v lekarne prazne steklenice za medicine in kapljice s seboj, ako hoče kupiti omenjena zdravila.

— Ti pa znajo. »Nova Doba« poroča: Dne 26. julija ob 5. uri popoldne so izvršili v pristanišču sv. Dujsma v Splitu vrzno tatvino vojaškega bencina. Tu je stražil vojak, kar se pripeljejo neki narednik z dvema vojakoma. Ustavijo voz, izstopijo, vojaku-stražniku ne rečejo niti besedice, nalože štiri sode bencina in se odpeljejo. Vojaku se niti sanjalo ni, da bi se v tem slučaju šlo za kako tatvino. Šele čez par dni so odkrili tatvino bencina. Sedaj zasledujejo mojstrske tatove.

— Poročil se je včeraj dne 12. t. m. na Čatežu ob Savi starešina »Danice« Andrej Vebelj, bivši koncipijent pri dr. Benkoviču, sedaj v vojni službi.

— Ustanove in podpore za učence obrtnih državnih učnih zavodov. Kranjsko deželno društvo c. kr. avstr. zaklada za vojaške vdove in sirote nam sporoča: C. kr. ministrstvo za javna dela je z odlokom z dne 8. aprila t. l., št. 10.398, XXI b, odredilo, da se je ozirati pri oddaji državnih ustanov in podpor za učence na obrtnih državnih učnih zavodih pri sicer enakih okolištinah na one učence, ki morejo dokazati, da so po hvalno opravljali vojaško službo pred sovražnikom ali so bili pa med isto ranjeni, ne da bi bili vsled tega vojni pohabljeni v smislu § 9. cesarske naredbe z dne 7. decembra 1916, drž. zak. št. 364, in da se je v enaki meri ozirati na one učence, katerih očetje so v tej vojni padli.

Štajerske novice.

š Umrl je v Rogatcu. ondotni župan, cesarski svetnik in hud nemškutar Karel Ferschnig, star 76 let. Za Straschillom, Linhartom je prišel sedaj Ferschnig. »Štajerc« pravi, da je bil Ferschnig »mногоzaslužen boritelj za avstrijsko pravo«.

š Aretirali so 25letno Angelo Ostrožnik iz Lokravca, ki je osumljena detopora. Aretiranka dejanje taj.

š Smrtna nesreča. Dne 7. t. m. je vozil skozi postajo Ponikve neki vojaški vlak. Dva vojaka, ki sta izstopila in se malo zamudila, sta hotela skočiti na vlak, ko se je že pomikal naprej, pri čemer sta padla pod vlak. Oba ponesrečenca so v obupnem stanju prepeljali v bolnišnico v Celje.

š Ponikva. Ciril-Metodova podružnica na Ponikvi ob juž. žel. priradi dne 25. avgusta ob 3. uri popoldne veliko ljudsko veselico na prostem pri g. Fr. Žličarju istotam. Sodeluje vrla železničarska godba iz Zidanega mosta.

š Od Sv. Barbare v Haložah nam poročajo: Gospod šolski vodja Ciril Vobič je nabral med tukajšnjim kmetiskim prebivalstvom pri zadnjih štirih vojnih posojilih 219.200 K. Za to je dobil od finančnega ministra priznalno pismo.

Koroške novice.

k Vojaške bolnice — brez bolnikov. Koroški dnevnik poroča v št. 178. iz Poreč ob jezeru: Enajsti teden je, da imamo že vojno bolnišnico, ki pa še nima nobenega bolnika, da, niti vsega niso spravili na svoje mesto. Vozili so bolnišnico tu mimo, a tu je bila pozabljena. Dobro tekne sanitetnemu moštvi in nad 20 konjem to letoviše. Pač pa pomagajo pri delu na polju, kar je tu zelo potrebno. Od 3. t. m. se je pridružila vojni še rezervna bolnišnica, ki so jo preložili iz Gradca semkaj. Tudi ta zdaj še nima nobenega bolnika, pa bodo že prihajali, celo v velikem številu, ker računajo na 1200 oseb. Za oskrbo bo sicer težko in se bo to čutilo tja do celovškega mesta. Pravijo, da bo nova bolnišnica potrebovala do 400 litrov mleka na dan, od kod ga bodo vzeli, je za nas zagotetka.

k Od pošte. Poštni aspirant Matevž Urh v Velikovcu je dobil mesto poštarja na Rudi.

k Pomiloščen je na dosmrtno ječo gozdar J. Ausserhofer iz Čač, ki je bil od ce-

lovške porote obsojen na smrt. Dne 9. septembra 1917 je hotel dati svojemu tovarišu Prevorčiču v kavi strupa. Kavo je izpila veleposestnikova žena pl. Schneditz, ki je vsled zastrupljenja kmalu nato umrla. Zločin se je svoj čas zgodil na Dobraču.

k Razno. Iz Svinca se poroča, da je v tamošnjih revirjih poginilo 700 do 800 glav velike divjačine, po največ jelenov. Postreljajo jih ne, velikašem na ljubo, — z ljudsko prehrano pa je jojmene! — Z vseh strani dežele prihajajo vedno hujša poročila o tatvinah na polju, v hlevih, shrambah, na železnih, trgovinah itd. Kar drzni tatovi in tatice le morejo doseči, gre z njimi. — Šolsko vodstvo v Apačah je nabralo 30.800 K osmega vojnega posojila. — Iz velikovške okolice poročajo »Freie Stimmen«, da so se tam zadnji čas kupovale od vojaških in civilnih kupcev svinje z 200 kil žive teže za 9000 do 10.000 K. — Vnovčevalnico za sadje so ustanovili v Volsbergu. Za vso Koroško se ustanovi enak zavod v Celovcu. Bo pač nova centrala v malem. — Za Linhartove zaostale so nabrale celovške »Štimce« 2012 K 20 v, ki so jih poslale ptuškemu očki Orniku. — Pri Lužnici v Kanalski dolini sta trčila dva vlaka vkup. 14 vozov je vrglo iz tira. En sprevodnik je bil težko, več pa lahko poškodovanih. — Tiskarna »Gutenberghaus« v Celovcu, kjer izhajajo »Freie St.«, preide v druge (židovske?) roke.

Primorske novice.

p Padel je dne 26. junija Rudolf Komel, posestnik iz Lok pri Gorici.

p Šolske sestre Elizabetišča v Tomaju sprejmejo zopet ljudskošolske deklice v internat; oziralo se bo posebno na vojne sirote. Šoli odrasla dekleta pa se sprejmejo po dovršenih pripravah v gospodinjstvo šole. Natančnejša pojasnila dajejo šolske sestre.

Ljubljanske novice.

lj Slovanski gostje v Ljubljani. Slovanski gostje, Poljaki, Čehi in Srbo-Hrvati, ki se bodo mudili pri narodnih slavnostih med nami, pridejo v Ljubljano večinoma v petek, dne 16. t. m., zvečer z brzovlakom, ki prihaja na južni kolodvor po šesti uri zvečer. Dolžnost slovenske stolice je, da goste dostojno sprejme. Zato opozarjamo občinstvo, da prihiti ta večer kar v največjem številu na kolodvor k sprejemu. Žene in dekleta v narodnih nošah. Goste pozdravi ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar. Sprevod poje od kolodvora po Dunajski cesti, Prešernovi ulici mimo franciške cerkve v Union. Za red bodo skrbeli posebni reditelji odbora za sprejemanje gostov.

lj Poročilo iz ljubljanske fronte. Poveljstvo odseka pri okrajnem glavarstvu za ljubljansko okolico je začasno prevzel svetovnoznani večak v birokratični strategiji Kordin, ki je zaslovel s svojim vprašanjem: »Koliko mora biti srna stara, da postane jelen?« Ker je ta strateg znan po svoji brezobzirnosti nasproti sovražnikom-kmetom, je upravičeno upanje, da bo urad dotičnega odseka še bolj junaško kot doslej odbijal od sebe zahteve ljudskih koristi. — V ljubljanski vsenemški kazini, kjer je zadnji čas kljub persekucijam na jugu vladalo nebojevitost, klaverno razpoloženje, se je splošna morala tam zbranih čet vidno dvignila. Izborbo je delovala na kazinotske kavopivce vest, da se pričakuje za prihodnji petek generalni naskok Čeho-Poljakov in Srbo-Hrvatov, ker bo kazina imela tedaj priliko razviti starodavno z zmagami ovenčano Peganovo zastavo. — Včerajšnje naše poročilo omenja, da se nam je posrečilo priti na sled veleizdajniški špionaži. Pomotoma je pri tem izostala dolžna zahvala vrlému policijskemu ravnateljstvu, katero zopet z neumorno požrtvovalnostjo odpira jugoslovanska pisma. — Ljubljanske čebele so zapustile svoje postojanke in priče splošno, odločilno ofenzivo na ajdo. Ofenziva zelo ugodno napreduje. Čebele so prodrle globoko v cvetje. Plen rapidno raste. — Vsled nastalih težkoč ni mogel pravočasno dospeti transport živine. Zato bo menaža ljubljanskih čet jutri brez mesa. Nezadovoljnost, ki je vsled tega med četami nastala, je brezpomembna, ker se vsled splošne shiranosti ni bati resnejšega odpora Ljubljančanov.

lj Nemškutarjenje v Ljubljani. Jugoslovanska omladina v Zagrebu je izdala oglas, v kojem strogo obsoja nemškutarjenje po Zagrebu. Poziva vse zavodne Zagrebčane, da bojkotirajo vse one, ki se ne bodo obnašali narodno in ki dajejo Zagrebu popolnoma drug značaj, kakor bi pristojalo prestolici Jugoslavije. Tudi v Ljubljani je nemškutarjenje v najlepšem cvetju. Mnogi se poslužujejo tujsčine zaradi noblesse, drugi upajo, da z njo več dosežejo, bodisi v uradu, na kolodvoru ali trgovini. Ne bomo šolobarde!

lj Deželni muzej. V četrtek dne 15. avgusta (praznik M. B.) bo deželni muzej za brezplačen poset odprt predpopoldne od 10. do 12. ure, popoldne bo zaprt.

lj Umrl je na sv. Petra cesti št. 58 ključar Matija Kalan. Pogreb se vrši v sredo ob pol treh popoldne.

lj Čevljarska zadruha v Ljubljani vabi gg. člane iz Ljubljane in okolice na sestanek, kateri se vrši v četrtek, dne 15. t. m. ob 10. uri dopoldne pri gosp. Val. Mraku Rimska cesta 4. Prosi se, da se gg. član gotovo udeležijo, ker gre za važno za deva.

lj Pšenično snetje. Pšenično snetje se pojavlja vedno v večjih množinah in bo treba resno skrbeti, da se odpravi. Mnenje, da se snetje pojavi, ako na pšenico dežuje med cvetenjem, je precej brezpomembno in je treba žito tega očistiti, preden se seje. Enako je treba očistiti posodo, v katero se pšenica spravlja, enako mlatilnice, čistilnice, vreče in stroje za sejanje. V to svrhu naj se vzame 100 litrov vode, v katero naj se da pol litra 40odstotne formalinove raztopine. V to mešanico naj se potem strese pšenica za setev, se meša 20 do 25 minut, nato pa dobro presuši. Tudi stroji in drugo naj se očisti s to raztopino. Na ta način se seme najcenejše očisti snetja. Kdor ima tedaj nečisto seme, naj se (posestniki iz Ljubljane) do 20. t. m. oglasi v mestnem gospodarskem uradu, ki bo vse potrebno ukrenil, da se dobi še pravočasno potreben formalin.

lj Mestna posvetovalnica bode v petek 16. t. m. za stranke cel dan zaprta.

lj Darovi. Za mestne reveže so darovali: Neimenovan dobrotnik 2374 K 67 v. ga. Leopoldina Kriszt na Dunaju 300 K ces. svetnik Josip Benedikt povodom smrti svojega sina 100 K, gđ. Irena Feledi 20 kron, in ga. Turnšek 2 K. — Aprovizacijsko zakladu za prehrano ubožnih slojev je daroval neimenovan dobrotnik, kakor vsa komesečno, za julij in avgust po 100 K skupaj 200 K. — Za oslepele ljubljanske vojake je darovala gđ. Amalija Schmidt resjavraterka gostilne pri »Roži«, 40 K.

Gospodarske novice.

g Pospeševanje lesne produkcije. Kei postaja pomanjkanje lesa, bodisi že lesa v stavbne in rokodelske svrhe, bodisi drv vedno obširnejše, je odredilo c. in kr. vojno ministrstvo v sporazumu s poljedelskim ministrstvom, da se lesna produkcija pospeši s tem, da dobe posestniki gozdov in pridelovalci lesa sploh, pri svojih deželnih vladah od julija naprej vojaške delavske moči. Pri tem se pa morajo obvezati, da jih bodo sami prehranjevali. Če bo erar dal delavske moči za vojne svrhe namenjen les, bo te prehranjeval sam. Te žetvene stotnije se bodo dajale po najmanj 50 mož skupaj. Oziralo se bo posebno na one posestnike gozdov in pridelovalce lesa, ki svoje blago (drva in drugi les) pošiljajo v splošnem interesu v večja mesta in katerih gozdi so za to pošiljatev v pripravih krajih. Interesenti se naj takoj obrnejo glede dodelitve delavskih vojaških moči do pristojnih deželnih vlad.

Aprovizacija.

a Krušne komisije bodo uradovale v petek dne 16. t. m. od 8. do pol 1. ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za kruh. Za stranke in člane vojne zveze v občinah Zgornja Šiška, Vič in Moste pa tudi izkaznice za masčobo.

a Oddaja mesa. Jutri, v sredo, dne 14. t. m., ne bo na trgu mesa zaradi nezadostne dobave živine. Mesarji bodo prodajali meso v četrtek.

a Pekarna Pauer, Sv. Petra cesta, je začasno zaprta. Stranke, ki so dobivale dosedaj kruh pri g. Paueru, Sv. Petra cesta, ga dobe nadalje pri g. Strausu, Škofja ulica.

a Prodaja moke, fižola in kaše. Od srede 14. t. m. do vštete sobote 17. t. m. se bode oddajalo in izkaznice za moko sledeče blago: v X. okraju po en četrt kg ajdove moke, kilogram stane 1 K, v V. okraju po en četrt kg kaše, kilogram stane 1 K 50 vin, v vseh ostalih okrajih po en četrt kg fižola, kilogram stane 2 K.

a Meso na zelene izkaznice B št. 1 do 1400. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 1 do 1400 prejmejo goveje meso po nižnjim cenam v sredo, dne 14. t. m., popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je ta-le red: od pol 2. do 2. št. 1 do 200, od 2. do pol 3. št. 201 do 400, od pol 3. do 3. št. 401 do 600, od 3. do pol 4. št. 601 do 800, od pol 4. do 4. št. 801 do 1000, od 4. do pol 5. št. 1001 do 1200, od pol 5. do 5. št. 1201 do 1400.

a Čebula za V. okraj. Stranke V. okraja prejmejo čebulo na zelena nakazila za krompir v sredo, dne 14. t. m. v II. deški šoli na Ledini (Komenskega ulica). Določen je tale red: od 8. do 9. ure štev. 1 do 200, od 9. do 10. ure štev. 201 do 400, od 10. do 11. ure štev. 401 do 600, popoldne od 2. do 3. ure štev. 601 do 800, od 3. do 4. ure štev. 801 do 1000, od 4. do 5. ure štev. 1001 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg čebule. Tiste stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kg po 1 K, vse druge stranke po 2 kroni. Uslužbenci južne in držav-

ne železnice naj prinesejo s seboj svojo železniško legitimacijo oziroma nakupno knjižico.

a Čebula za VI. okraj. Stranke VI. okraja prejmejo čebulo na zelena nakazila za krompir v sredo, dne 14. t. m. v deški šoli na Ledini (Komenskega ulica 3). Določeno je tale red: od 8. do 9. ure štev. 1 do 200, od 9. do 10. ure štev. 201 do 400, od 10. do 11. ure štev. 401 do 600, popoldne od 2. do 3. ure štev. 601 do 800, od 3. do 4. ure štev. 801 do 1000, od 4. do 5. ure štev. 1001 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg čebule. Stranke, ki se izka-

žejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kg po 1 krono, vse druge stranke po 2 kroni. Uslužbenci južne in državne železnice naj prinesejo s seboj svojo železniško legitimacijo, oziroma nakupno knjižico.

Dolžan: Kubična računica. Izdala Katoliška bukvarna. Knjižica odgovarja vsem zahtevam interesentov-strokovnjakov. Jasna in pregledna je razdelitev, da jo razumeš na prvi pogled. Prirejena je za merjenje okroglega in tesanega lesa na podlagi nove kubične mere. Da knjižico morejo

uporabljati tudi oni, ki se drže še vedno stare mere, je v zadnjem oddelku natančno navedeno razmerje med staro in novo mero. Knjižici je pridejana tudi naštevanika od 11 do 100 in teža posameznih lesnih vrst. — Poleg tega je tudi vnana oblika ročna in prikladna, da jo nosiš v žepu, ne da bi te njeno oviralo. Cena vezani knjižki 6 kron. Izšla je tudi nemška knjižica iste vsebine.

Novi katalog Katoliške bukvarne! Ustrezajoč splošni želji smo izdali katalog knjig z novimi cenami. Casovne razmere, posebno neznosna draginja papirja in knji-

goveškega materiala, so nas prisilile, da smo cene zvišali. Sorazmerno so poskočile zlasti cene molitvenikov, a naj bo vsak prepričan, da smo storili to le v skrajni sili, da moremo sploh vzdržati obrat. Knjižice goveškega materiala danes sploh ni mogoče dobiti. Nabavili smo si ga vsaj nekaj, a le pod neverjetno visokimi cenami. Vrhutega bodo nekatere knjige v najkrajšem času pošle. Kdor si jih torej želi nabaviti, naj to stori nemudoma, komur se pa mu di, naj odloži svoja naročila za srečnejše čase. Katalog dopošljemo na željo brezplačno.

Prispevajte za sklad S. L. S.

Korespondent
ali

korespondentinja
samostojna moč s prakso se takoj sprejme. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod štev. 2759.

Kupim

ročni stroj
za

drobljenje lubja
v dobrem stanju. — Ponudbe pod naslovom »Stroj za lubje 2762« na upravo »Slovenca«.

Razpis službe

občinskega tajnika

Županstvo v št. Jerneju razpisuje službo občinskega tajnika z mesečno plačo 100 kron.

Radi preživljanja in postranskih dohodkov je služba ugodna. Samec dobi tudi brezplačno stanovanje.

Prosilec naj bo več tudi nemškega jezika.

Prednost imajo prosilci, ki so v poslih tajništva verzirani.

Prošnje je vlagati na županstvo v št. Jerneju z morebitnimi prilogi do 23. avgusta 1918.

Nastop službe 1. septembra.

Županstvo št. Jernej, dne 6. avgusta 1918.

Kupim lepe suhe gobe

Jurčke

po najvišji dnevni ceni.

MIHAEL OMAHEN, TRGOVEC,
VIŠNJAGORA.

Paramente

kakor mašna oblačila, pluvijska, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, bi-rete, kolarje, šmizete, kelihe, ciborije, monstrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi oddelek za paramente 2712

Jožefovega društva v Celovcu.

Služba

cerkvenika in organista

v Dolenjem Logatcu je razpisana. Nastop 1. septembra 1918. 2571

Domata semena

suhe gobe, prazne vreče in druge pridelke kupuje trgovina s semeni Sever & Komp., preje PETER LASSNIK, LJUBLJANA, MARIJIN TRG. 2534

Dva

tapetniška vajenca

se sprejmeta pri tvrdki L. L. NAGLAS v LJUBLJANI.

RAVNATELJSTVO VELEPOSESTVA RASINJA blizu Koprivnice na Hrvaškem išče dva delavca za kuhinjo in starejšo 2788

gospodarico za graščino. Od deklica mora biti ena porabna za finejša kuhinjska dela. Mesečna plača 35 K s celo oskrbo. Nastop službe čimprej. Podrobna pojasnila daje ravnateljstvo veleposestva.

Več

živega apna

ima naprodaj 2631

VALENTIN URBANČIČ, Ljubljana.

Oddajajo se samo celi vagoni!

Po celi Jugoslaviji naj se pije

Silva urelec

Pošta: GUSTANJ.

Tam se naroči tudi fino belo, rdeče in črno vino ter kvasje in sadni mošt.

Izdala konzorcij »Slovenca«.

SIGORIN

zatre čudovito naglo

stenice

vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko:

Lekarna »pri upanju«: Pecs 16, Ogrsko

Apotheke »zur Hoffnung«: Pecs 16, Ogrsko

NAZNANILO.

Usojam si tem potom javiti, da ostanem do preklica zaprtja moja nadrobna trgovina v Wolfovi ulici št. 4 radi pomanjkanja oboja. — Moja druga nadrobna trgovina kakor tudi steklarska delavnica v Franciskanski ulici št. 6 (poleg hotela »Union«) ostane odprta kot doslej, vseh česar prosim p. n. občinstvo, naj se v slučaju potrebe tja potruji. 2740

JOS. BERNARDA NASL.

Julij Klein Ljubljana.

NAZNANILO! Katera občina bi rabila

zudnarija

z lastnimi, po njem iznajdenimi zvonili z zelo lepo uredenimi glasovi, ki se razlegajo daleč naokoli, pod jako ugodnimi pogoji? Na omenjena glasila se zvoni, pritrjuje in ura bije na nje. — Cenjene ponudbe pod šifro: »Mehanik 29«, Rakek na Kranjskem.

Pisarna

in tudi **detajlna trgovina**

Peter Rozina & Co.
(na Bregu štev. 20) ostane od 15. avgusta do 2. septembra zaprta.

Kdor bi kaj vedel o Francu Koširju iz Pristave štev. 2, občina Borovnica, naj naznani njegovemu očetu Janezu Koširju, posestniku na Pristavi. Omenjeni Franc Košir je služil pri c. kr. domobranskem pešpolku štev. 27 in je od leta 1914. pogrešan. Bil je v vojni proti Rusom.

Profesor

dr. pl. Valenta

je odpotoval

do začetka septembra.

POSESTVO

hiša z vrtom, hlev in troje goveje živine se proda. — Lenarč Pub, Vrhovce 6, p. Vič pri Ljubljani.

Moško kolo

se proda. Cena po dogovoru. Ivan Zrimšek, Orle štev. 27, Rudnik pri Ljubljani.

Email-posodo toaletno milo

in drugo prodajam na debelo in drobno, dokler traja zaloga.
MARŠ LAJOUIC, Liliija.

Harmonij

še dobro ohranjen, se proda po nizki ceni. — JOSIP BERVAR, organist v BOROVNICI. — Več se poizve istotam.

Rumin, brusnice, borovnice in vse zdravilne rastline
na debelo in drobno KUPUJE

»Herba«
zadruga za vzgojo in izkoriščevanje zdravilnih rastlin, korenja in sadežev z o. l. 2629

ZAGREB, Jurisiceva ulica št. 18.

Ponudbe z vzorci in cenami.

Na prodaj imam večjo množino belega sortiranega

vina

Ponudbe pod naslovom »vino 2825« na upravo »Slovenca«.

KUPIM

hišo

v mestu ali v okolici. — Ponudbe na upravo lista pod šifro: »HIŠA« 2817.

100.000 i hvalečnih

potrdilo, da uničevalec korenin »Mabalam« v treh dneh brez bolečin odpravi kurja ošesa, bradavice, trdo kožo. Uspeh izjemen! Cena 3 K, 5 lončič 7 K, 6 lončič 10 K. Posip, prašek »Ite« odstranja naglo potne rokaše in noge. Cena 2-50, 5 kila-tije 6 K, krema »Ulro« omešča razpokane roke. Cena 5 K, 3 lončič 12 K. Zohobol odstranja »Fic« tistodov, revmatiz. bolečine, ki je 2c vse odraslo, in pri otlih zobeh. Če ni uspeha, denar nazaj. Cena 3 K, 3 posice 7 K, 6 posice 10 K, Nikit, okam, zobovja, ne neprijetni duha! Srečno bice zoba da »Xria«, zobna tekočina. Takoj, uspeh. Cena 3 K, 5 sile, 12 K. KEMERY, Kuzhoku (Kuzna) i. poštni predel 7-C-36, Ogrsko. 1198

Edina slovenska veletrgovina umetnega cvetja in pogrebnih potrebščin

Anton Z. Finžgar
VARAZDIN (HRVATSKO)

dobavlja samo na debelo: umetno cvetje, nagrobne vence, okraske, noge in tapete za rakve, tančice, mrtvaške čevlje i. t. d.

Svoji k svojim! :: Svoji k svojim!

Slovenske narodne pesmi

za citre in petje.

Priredil in izdal podpisani. — Izšlo je dosedaj devetdeset zvezkov. Zvezki so po 4 krono. — Izšel je nov zvezek **GRAJSKI ODMEVI**.

Melodije brez besedila in valčki. Prve tri melodije so se porodile v grajskih prostorih, kjer so moje citre živale gostoljubje nekaj mesecev. Cena zvezku je 4 krono. Denar naj se blagovolji poslati naprej, ker se posameznih zvezkov ne pošilja s povzetjem.

Priporočam sel

IV. KIFERLE, LJUBLJANA, Krojaška ulica št. 8, II. nadstropje.

štiri **lončene peči**

proda

Makso Sever, Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Stanovanje s hrano

za eno ali dve učenci (dijakinji) se odda proti preskrbi z živili. Na razpolago je lepa soba s posebnim vhodom, električno razsvetljavo in uporabo glasovirja. Naslov v upravnistvu »Slovenca« pod štev. 2830.

Stari baker, medenino, lito in kovano železo

kupuje za vojne namene
TEODOR CZECHAK, Ljubljana, Kuhnova cesta štev. 23.

Sprejme se izurjena

šivilja in učenka

Kje, pove uprava lista pod štev. 2832.

V NAJEM SE ODDA

lepo posestvo

na Dolenjskem, v zelo rodovitnem kraju, pod zelo ugodnimi okolščinami. Odda se za več let z eventualno predpravo do nakupa v poznejšem času. Obenem se želi v zameno vzeti v najem ali malo posestvo, ali vsaj hišica z vrtom, ali stanovanje na deželi (če ni drugače, tudi v mestu), najraje na deželi — na južnem Stajerskem ali v bližini Ljubljane. Naslov pove upravnistvo »SLOVENCA« pod št. 2816.

Zahvala.

Iskreno se zahvaljujemo vsem onim, ki so blazili našo težko bol ob izgubi našega predragga očeta; posebno topla zahvala onim, ki so prišli in ga pospremili k zadnjemu počitku.

Kot pri Ribnici, dne 11. avgusta 1918.

Zalujoča rodbina
Miheličeva

+

Potrtega srca javlja vsem sorodnikom in znancem žalostno vest, da se je preselila v večnost najina nad vse ljubljena hčerka

Lonja

Pokopali smo jo danes na pokopališču v Borovnici.
Borovnica, dne 13. avgusta 1918.

Dr. Franc Ramovš,
vseučiliški docent v Gradcu,
oče.

Albina Ramovš,
licejska učiteljica v Ljubljani,
mati.

Natečaj.

Občinska uprava v Dekaniji, Istra, sprejme takoj v službo

pomožno pisarniško

moško moč

s plačo po dogovoru. — Zahtevaj se:

1. Avstrijsko državljanstvo.
2. Starost nad 18 let.
3. Znanje slovenskega in drugega deželne jezika.
4. Znanje knjigovodstva in strojepisa.
5. Dokaz o dovršenih študijah in do sedanjem zaposlenju.
6. Zdrava telesna sestava.

Opremljeno prošnje je vpsolati do 25. avgusta upravitelju Rudolhu Kregau v Kopr. Istra.

KRAJEVNA OBČINA DEKANI,
dne 6. avgusta 1918.

Dne 18. avgusta 1918 popoldne ob 4. uri se bode dala v najem

občinska hiša

(stara šola) v Mošnjah dražbenim potom za dobo 3 let. Hiša stoji tik farne cerkve, ima 3 stanov. sobe, kuhinjo, shrambo, klet in eno veliko sobo za prodajalno, kjer se že veliko let izvršuje dobro idoča trgovina z mešanim blagom. Poleg hiše je drvarnica in velik vrt za zelenjavo. Interesenti se vabijo. Natančni pogoji se dobijo pri županstvu Mošnje, okr. Radovljica. 2811

Trgovski pomočnik

IŠČE SLUŽBE v kaki večji manufakturni trgovini. Najraje v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro: »Trgovski sotrudnik 24«. 2783

Proda se

posestvo

oddaljeno 23 km od postaje Črnomelj in 16 km od Kočevja, obstoječe iz njiv, travnikov, gozdov in pašnikov, v skupni površini 17 hektarov 17 arov 84 m² in z vsemi gospodarskimi poslopji. Posestvo se lahko ogleda vsak dan, najnižji ponudek 30.000 kron. — Proda se le Slovincu ter daje vsa pojasnila Stane Jakša v Črnomlju.

2/3 metno gnojenje

bo samo

Vaša korist

toda ne odlašajte! — Zahtevajte t a k o j ponudbe na **20% kali-jevo sol in 14% kajnit** Poznejših naročil vsled težavnega uvoza ne bo mogoče izvršiti! Pojasnila so Vam na razpolago! Jamstvo za kakovost!

VINKO VABIC, veletržec, Zalec, Juž.-štaj.